

4. Co dělá projekt evropským?

První odpovědí, která vás napadne, je to, že ti, kteří chtějí myslet evropsky, již nevidí věci pouze z národního hlediska. Při tomto přístupu musí pohlížet na věci ze širší perspektivy, nebo se o to alespoň musí pokusit. Ze všeho nejdůležitější je nepodlehnout dogmatickému a omezenému myšlení.

Podle Článku 128 Maastrichtské smlouvy „by Společenství mělo přispět k rozkvětu kultur členských států, respektovat jejich národní a regionální rozmanitost a zároveň dostat do popředí společné kulturní dědictví“. Spolupráce vedoucí k lepší komunikaci zdůrazňuje důležitost kulturního obohacení, založeného na diverzitě a výměně zkušeností. Původně to znamenalo identifikaci našeho sdíleného kulturního dědictví, později se preferovala podpora a upevnění myšlenky sdílení společných hodnot.

Proměna vnímání a hodnot jsou projevy kulturních změn, které v současnosti zažíváme. Ovlivňují etnocentrickou podobu tzv. rozvinutých společností a pomalu, ale jistě směřují k polycentrické vizi – objevu rozmanitosti a jínakosti, která možná signalizuje hledání evropské identity.

Stejně jako v případě společnosti musí Evropa chápat sama sebe jako jednotnou i mnohovrstevnou. Abychom podpořili chápání evropského rozměru, musíme upřednostnit určité hodnoty, určitou myšlenku společnosti, určitý typ lidí. Je zapotřebí cítit jednotlivce a lidská práva a pomoci začlenit mladé lidi do multikulturního světa.

Cílem všech evropských programů je, aby si mladí lidé uvědomili sdílené kulturní dědictví a společnou odpovědnost. Programy mladým lidem nabízejí znalosti, dovednosti a postoje, které budou potřebovat při odpovědi na významné výzvy evropské společnosti. Připravují je také na větší mobilitu a každodenní život v Evropě bez hranic.

V kontextu *Evropské dobrovolné služby (EDS)* to znamená:

1. Nabízet mladým lidem novou zkušenost – interkulturní učení.
2. Přispívat k rozvoji místních orgánů.
3. Podporovat mezi mladými lidmi aktivní občanství. Vlastní kultura dobrovolníků a jejich věrnost určitým zemím pak obohacuje aktivitu projektu.

Příklad z uživatelské příručky EDS: Dva dobrovolníci, jeden z Francie a druhý z Belgie, navštívili švédské městečko Lidköping, aby vykonali dobrovolnou službu v centru pro mládež, které nabízí mnoho aktivit včetně školicích workshopů. Centrum se také snaží najít lokality, kde by místní skupiny mohly hrát a kde by mladí lidé mohli vyrábět videonahrávky. Oba dobrovolníci se zúčastnili některých aktivit, ale také provedli svůj vlastní projekt, jehož cílem bylo uspořádání výstavy proti rasismu s názvem „Měl jsem sen“ ve spolupráci s místní střední školou. Dobrovolníci chtějí později tuto výstavu prezentovat i ve svých rodných městech a vytvořit k ní CD-ROM a internetové stránky.

**Evropský
rozměr**

V případě *Mládeže pro Evropu* to znamená:

1. Dát oblasti vzdělávání, experimentování a inovace evropský rozměr.
2. Umožnit mladým lidem vidět Evropskou unii jako nedílnou součást jejich historického, sociálního, kulturního a politického prostředí.

V případě *Projektů iniciativy mládeže* to znamená:

1. Projekty mládeže se mohou zaměřit na témata, která zúčastněné zajímají, prospívají jejich vrstevníkům a ovlivňují jejich nejbližší okolí. Program je podpoří buď přímo, prostřednictvím konkrétního předmětu, nebo jejich začleněním do sítě, aby svoje projekty chápali v evropském kontextu.

Evropský rozměr

2. Evropský rozměr je velmi důležitý v případě místních nebo regionálních iniciativ mládeže.
3. Projekty musejí být přenositelné nebo přizpůsobitelné mladým lidem žijícím v podobných prostředích v dalších zúčastněných zemích.

V případě **Evropské nadace mládeže** to znamená:

1. Podporování aktivního občanství mezi mladými lidmi v Evropě, prosazování účasti mládeže na

budování Evropy a rozvoji práce s mládeží jako důležitého prvku občanské společnosti.

2. Podpořit spolupráci mládeže v Evropě a stimlovat vzájemnou pomoc v rozvojových zemích v kulturní, vzdělávací a sociální oblasti.
3. Poskytnout podporu pro rozvoj aktivit propagujících mír a interkulturní učení v duchu respektování lidských práv a základních svobod.

Příklad: Projekt se prostřednictvím tance a hudby snaží spojit mladé lidi z odlišných prostředí a vytvořit směs kultur. Cílem je vytvořit taneční show, která se bude konat na různých místech. Produkce je založena na spojení mezi africkým a současným tancem.

Projekt je plně iniciován, navržen a realizován samotnými mladými lidmi. Vznikl na setkání mladých muzikantů a tanečníků, kteří se rozhodli oživit místní kulturní život čerstvým impulzem ve formě navázání spolupráce mezi městy Montpellier a Marseille. Každý mladý člověk ve skupině bude mít zvláštní úkol – například komunikaci, publicitu, choreografii, návrhy kostýmů, vytvoření kulisy, finanční řízení atd., za který zodpovídá. Profesionálové z oblasti tance budou na projekt dohlížet a poskytovat pohled zvenčí. Budou navázány kontakty s místními úřady a festivaly, například *Art fantaisie*, *festival Eus a les jeudis de Perpignan*, kde tanečníci vystoupí. Sedmdesát mladých lidí se zúčastní pravidelných tanečních workshopů a samotného představení. Vznikne výstava fotografií z vystoupení, které pořídí tři mladí fotografové, kulisy vytvoří studenti umělecké školy v Perpignanu.

Kde je ale evropský rozměr v tomto „tradičním“ projektu?

Výtěžek z představení bude věnován humanitární organizaci pracující v zemích východní Evropy. Taneční skupina již spolupracuje s divadlem a taneční asociací ve španělské Gironě. Projektu se zúčastní španělský choreograf, vytvoření videonahrávky budou mít na starosti zejména studenti univerzity v Barceloně. Jeden z členů skupiny se zúčastnil studijní cesty do Finska, kde se zajímal o tanec, hudbu a vystoupení mladých lidí. Několik finských organizací nabídlo výměnné pobyty. Skupina mladých lidí také udržuje kontakt se slovenskou organizací, která působí ve stejné oblasti. Někdy v budoucnu by mohlo dojít k vytvoření sítě spolupracujících organizací.

Na semináři pro národní agentury ve Vídni v dubnu 1999 došli účastníci k závěru, že vzhledem ke kontextu a cílům evropských programů pro mládež je zapotřebí rozvinout v širším rámci strategie a školení.

Cíle by proto měly přímo souviset s prací organizátorů a týkat se rozvoje a využití evropských programů pro mládež.

Cílem školicí strategie je začlenit evropský rozměr do místního nebo národního kontextu. To znamená začlenit evropské programy do každodenních

aktivit účastníků, a tak posílit rozvoj mládežnických projektů.

Všeobecné principy evropského rozměru jsou:

- umožnit mladým lidem vidět Evropskou unii jako nedílnou část jejich historického, sociálního, kulturního a politického prostředí;
- rozvinout prostřednictvím vzdělávacích opatření pro mladé lidi povědomí o nebezpečích spojených s vyčleněním, včetně rasismu a xenofobie;
- podpořit autonomii, kreativitu a soutěživého ducha mezi mladými lidmi, zejména v sociálním, občanském, kulturním a ekologickém kontextu.

Evropský rozměr

Do jaké míry je možné změřit „evropskou přidanou hodnotu“ projektu s evropským rozměrem? Vznikne již tehdy, přidají-li se mezinárodní partneři, nebo jí dosáhneme až rozvojem společného projektu?

Odpovědi nejsou jednoduché. Musíme vzít na vědomí mnoho faktorů, které ovlivňují účast mládeže na tvorbě Evropy – vlastnosti mladých lidí, např. jejich sociální a kulturní původ, partnerské země nebo zahrnutá témata. Cílem všech evropských mládežnických programů je zprostředkovat kontakty, proto je aktivní zapojení a účast mladých Evropanů základním aspektem evropského rozměru projektu.

Co však s aktivitami, u kterých neexistuje závazek výměn nebo automatické fyzické mobility?

Podle principu, že pokud zvládnete obtížnější věci, zvládnete i ty jednodušší, přisoudíme dimenzi evropského rozměru určitému projektu a dalším projektům pak přiřadíme hodnocení „evropský“ na základě analogií.

Následující tabulka se pokusí zhodnotit evropský rozměr projektů podle osmi klíčových kritérií:

Evropský rozměr

Kritéria	Otázky	Příklady z hodnocení projektů
Evropské občanství	Co bylo učiněno pro to, aby mladí lidé chápali a doceňovali své evropské občanství?	<i>Projekt se zaměřuje na podporu místního, regionálního, národního a evropského občanství, zejména prostřednictvím vytvoření webové stránky, kde budou uveřejněny informace určené dalším evropským zemím, které pak mohou podporu realizovat ve svých vlastních městech a komunikovat s dalšími mladými Evropany. Mělo by také dojít k výměně s Němci.</i>
Partnerství	Má projekt potenciál k vytvoření partnerství nebo spolupráci s obdobnými aktivitami v různých evropských zemích?	<i>Spolupráce s Itálií by měla být posílena výměnou mladých lidí, jež by vedla k vytvoření rady mládeže ve městech Grugliasco a Collegno. Na základě internetové komunikace by mohla vzniknout spolupráce s Německem, Finskem a Nizozemím, které již v této oblasti začalo experimentovat.</i>
Přenositelnost	Je přístup projektu použitelný v obdobných kontextech v jiných zemích?	<i>Cílem projektu „Workshopy a módní přehlídky ve venkovském prostředí“ je umožnit mladým lidem z přistěhovaleckého prostředí, kteří mají problémy na trhu práce, zapojit se prakticky do workshopů zaměřených na zpracování částí oděvů (řízení, organizace a návrh oděvů) a setkat se s místními, regionálními, národními a mezinárodními módními specialisty – návrháři, kadeřníky, odborníky na líčení, fotografy a modely – na mezinárodním módním veletrhu. Projekt přinese dané lokalitě zapojení obchodníků, volených zástupců a dalších zájemců z řad mladých lidí. Projekt zapojující mladé lidi z přistěhovaleckého prostředí na venkově může být přenesen do jiných zemí Evropské unie.</i>

**Evropský
rozměr**

Kritéria	Otázky	Příklady z hodnocení projektů
Evropské téma	Reflektuje evropské téma projektu současné evropské zájmy, například euro, Evropu a zaměstnání nebo evropské volby?	Ústředním tématem divadelní produkce je „Evropa od mytologie po euro“. Ve hře budou figurovat historické osobnosti, svědectví mužů a žen vyprávějících o své práci v dnešní Evropě, válkách a zkratkách jako GATT, CAP, OPEC, PESC a Schengen. Mladí lidé doufají, že představení jednou odehrají v Rumunsku, aby svou představu porovnali s další evropskou zemí.
Interkulturní učení	Co bylo učiněno pro rozvinutí vzájemného porozumění a spolupráci?	Projekt provozovaný mladými Romy je zacílen na situaci mladých romských žen v evropské společnosti. Ústředním tématem je sdílení zkušeností a různých realit z pohledu mladých romských žen v Evropě, konfrontace názorů mužů a žen na roli žen v romských a neromských komunitách, uvědomění si odlišností tradice v různých zemích a pomoc ženám při rozvoji různých projektů zaměřených na otevření se romských komunit většinové společnosti.
Problém společného zájmu	Týká se projekt problému sdíleného většinou evropských zemí, například boje proti vyloučení ze společnosti, užívání drog, alkoholismu nebo kriminality?	Informace o historii romských komunit ve Francii a komunikace s dalšími komunitami ve Francii a v Evropě bude umožněna založením webové stránky. Pro sběr materiálu na CD-ROM bude zapotřebí navštívit tři města v Katalánsku.
Mobilita projektu	Je projekt mobilní a pokrývá různé evropské země?	Jde o mobilní projekt pokrývající sedm evropských zemí, jehož účelem je výměna zkušeností a informací o divadelní praxi v Evropě.
Spojení s dalšími evropskými aktivitami nebo programy.	Existují nebo mohou být vytvořena spojení s dalšími evropskými aktivitami nebo programy?	Po tři roky organizuje sdružení výměny v Berlíně, a to ve spolupráci s Francouzsko-německou kanceláří mládeže. Nedávno zorganizovalo multilaterální výměnu Mládež pro Evropu s východními zeměmi. Projekt je modelován dle stávajících center v Berlíně a Kolíně, se kterými plánuje spolupracovat. Kontakt byl navázán s dalšími evropskými sdruženími s podobnými cíli v Berlíně, Kolíně, Boloni a Amsterdamu.
Zapojení mladých Evropanů	Účastní se aktivně mladí lidé v různých evropských zemích?	Hip-hop je současnou hudbou všech mladých Evropanů. Je plánováno setkání evropských rapperů, kteří mohou zúčastnit workshopů. Vztah mezi partnery a evropskou sítí však ještě není vyjasněn.

Mary McCarthy v roce 1953 řekla, že Evropa byla nedokončeným zamítnutím toho, o co se pokusila Amerika. Situace nyní vypadá mnohem lépe. Cesta je dlouhá a obtížná, ale Evropu odlišuje fakt, že je neustále budována, a to jak v přeneseném slova smyslu, tak ve skutečnosti.

François Mitterrand v „*Labeille et l'architecte*“ (1978) prohlásil, že Evropa nepotřebovala nikoho, aby byla ničím, což ovšem tvrdil ještě předtím, než byl zvolen prezidentem Francie. Někdo by mohl pouze dodat: „Ano, ale všichni potřebují, aby

Evropa existovala“. Míra nevyhnutelnosti a nadšení se samozřejmě liší, ale toho dne, kdy všichni Evropané bez ohledu na geografický rozměr kontinentu přijmou a uznají dvanáct hvězd na vlajce nikoli jako počet členských zemí, ale jako symbol harmonie a dokonalosti, překročíme práh, který odděluje geografický rozměr od pravé evropské dimenze.